

Sygn. akt XVII AmE 17/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 stycznia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Bogdan Gierzyński

Protokolant – sekretarz sądowy Wioleta Donoch

po rozpoznaniu 8 stycznia 2020 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania **(...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w G.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 30 października 2017 r., znak: (...)(...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję w punkcie 2. decyzji z dnia 30 października 2017 r., znak: (...)(...) w ten sposób, że obniża wysokość kary pieniężnej nałożonej na (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w G. do kwoty 2.395,35 zł (dwa tysiące trzysta dziewięćdziesiąt pięć złotych trzydzieści pięć groszy);

II. oddala odwołanie w pozostałym zakresie;

III. zasądza od powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w G. na rzecz pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sędzia SO Bogdan Gierzyński

Sygn. akt XVII AmE 17/18

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 30 października 2017 r., znak: (...)(...), na podstawie art. 56 ust. 1 i 2, art. 56 ust. 1 pkt 3a, w związku z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz.U. z 2017 r., poz. 220 z późn. zm.), w związku z §5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz.U. z 2007 r., Nr 133, poz. 924), oraz na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2017 r., poz. 1257 tekst jedn.), w związku z art. 30 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu w dniu 13 kwietnia 2017 r., na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy - Prawo energetyczne, postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia spółce: (...) S.A. z siedzibą w G. kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. orzekł, że:

1. (...) S.A. z siedzibą w G., w dniach: 10 - 13 sierpnia 2015 r., w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w G. przy ul. (...), naruszyła obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a tej ustawy.

2. Za działanie wymienione w punkcie 1. wymierzył (...) S.A. z siedzibą w G. karę pieniężną w kwocie 23.225 zł.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył (...) S.A. z siedzibą w G. zaskarżając ją w zakresie wysokości nałożonej kary pieniężnej.

Odwołujący zarzucił zaskarżonej decyzji:

a) rażące, mające wpływ na treść zaskarżonej decyzji, naruszenie procedury, w tym wypadku art. 107 § 3 1 i 3 k.p.a., poprzez pominięcie, a tym samym nie odniesienie się w treści uzasadnienia decyzji, do stanowiska i wyjaśnień składanych przez stronę skarżącą w toku postępowania administracyjnego, odnoszących się do okoliczności faktycznych i prawnych sprawy;

b) rażące naruszenie prawa materialnego, w tym wypadku art. 56 ust. 3a ustawy prawo energetyczne, poprzez jego zastosowanie do przekroczenia przez skarżącą ograniczeń w poborze energii elektrycznej w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. wprowadzonych przez (...) na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 P.e. pomimo, że przekroczenie wprowadzonych na tej podstawie ograniczeń pozostaje poza zakresem „karnej” regulacji art. 56 ust. 1 pkt. 3a P.e., które to naruszenie pozostawało w ścisłym związku z wysokością nałożonej na skarżącą kary pieniężnej;

c) niewspółmierność nałożonej na stronę kary pieniężnej w stosunku do stopnia faktycznego, karalnego przekroczenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej oraz okoliczności, w jakich do tego przekroczenia doszło.

W oparciu o powyższe odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez zmniejszenie wymierzonej zaskarżoną decyzją kary pieniężnej do jej minimalnej, symbolicznej wielkości, przy uwzględnieniu stosunkowo niewielkiego w wymiarze Kw przekroczenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej, nieświadomości przekroczenia oraz natychmiastowego zaniechania przekroczenia po powzięciu informacji w wprowadzonych ograniczeniach.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany – Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

(...) S.A. w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości spowodowanych m. in. wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych i rzekach, stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16 d ustawy - Prawo energetyczne wprowadzając, na podstawie art. 11 c ust. 2 pkt 2 tej ustawy, od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. **/okoliczność bezsporna/**

W dniu 10 sierpnia 2015 r. (...) S.A., działając na podstawie art. 11 c ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, powiadomiły Ministra Gospodarki (obecnie: Minister Energii) i Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłosiły Ministrowi Gospodarki konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust 7 ustawy - Prawo energetyczne w trybie wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia o wprowadzeniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej do dnia 31 sierpnia 2015 r. **/okoliczność bezsporna/**

Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku Ministra Gospodarki, Rada Ministrów wydała w dniu 11 sierpnia 2015 r. rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. ***/okoliczność bezsporna/***

Rozporządzenie to zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw pod poz. 1136 i wprowadziło wskazane wyżej ograniczenia w okresie od dnia 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do dnia 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00. ***/okoliczność bezsporna/***

Na wezwanie Prezesa URE, (...) wG., do której sieci jest przyłączony (...) S.A. z siedzibą w G. (Odbiorca), przedstawił zbiorcze dane wskazujące na stopień niedostosowania się odbiorców ujętych w „Planie wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej” obowiązującym w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r. do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Na podstawie powyższych danych zostały wygenerowane informacje wskazujące na stopień niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w odniesieniu do punktu poboru energii elektrycznej zlokalizowanego pod adresem: G., ul. (...). ***/k. 64-64v, k. 3, k. 79-82, k. 83-84, k. 87-88 akt adm./***

W wyniku analizy ww. dokumentów Prezes URE powziął podejrzenie, że Odbiorca, we wskazanym obiekcie, nie dostosował się do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, co może skutkować wymierzeniem kary pieniężnej, o której mowa jest w art. 56 ust 1 pkt 3a ustawy - Prawo energetyczne. ***/k. 1-2, k. 3, k. 64-64v, k. 76-77, k. 79-82, k. 83-84, k. 87-88 akt adm./***

Wartość przekroczenia przez Odbiorcę dopuszczalnego poboru mocy [MW w godzinie] w poszczególnych dniach:

1. 10 sierpnia 2015 r. łącznie 4,718300 (MW w godzinie);
2. 11 sierpnia 2015 r. łącznie 2,224950 (MW w godzinie);
3. 12 sierpnia 2015 r. łącznie 0,791250 (MW w godzinie);
4. 13 sierpnia 2015 r. łącznie 0,007200 (MW w godzinie);

Łącznie dla wyżej wymienionego okresu Odbiorca przekroczył 7,741700 MW w godzinie.

W dniach 12-13 sierpnia 2015 r. Odbiorca przekroczył 0,79845 MW w godzinie.

Przychody (przychody netto ze sprzedaży i pozostałe przychody operacyjne) Odbiorcy osiągnięty w roku podatkowym 2016, wyniosły (...) zł. ***/k. 61 akt adm./***

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane. Powód nie kwestionował w odwołaniu faktu naruszenia obowiązku stosowania się do ograniczeń.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył co następuje.

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie w zakresie wysokości nałożonej kary pieniężnej.

Stosownie do treści art. 56 ust. 3a ustawy - Prawo energetyczne, karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3.

Wskazany wyżej przepis daje zatem podstawę do nałożenia kary pieniężnej wyłącznie w przypadku nie stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie wymienionych enumeratywnie przepisów tj.: art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne.

Bezspornym w sprawie jest, że (...) S.A. stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu art. 3 pkt 16d ustawy - Prawo energetyczne i wprowadziły, na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 tej ustawy od godziny 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Uprawnienia określone w art. 11c ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo energetyczne i art. 11d ust. 3 tej ustawy nie są jednakże, zdaniem Sądu, tym samym uprawnieniem.

Przepis art. 11 c ust. 2 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne stanowi, że w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin.

W myśl art. 11d ust. 3 ww. ustawy, w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia.

Treść powyższych przepisów nie pozostawia zatem wątpliwości, że w odniesieniu do ich podstaw prawnych różny pozostaje zakres podmiotowy uprawnionych oraz zakres przedmiotowy uprawnienia.

Przepis art. 11 c ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo energetyczne uprawnia wyłącznie operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego do wprowadzenia ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Natomiast przepis art. 11d ust. 3 tej ustawy, daje wszystkim operatorom systemu elektroenergetycznego (a więc również operatorom systemu dystrybucyjnego) uprawnienie do wprowadzania ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, a więc nie w zakresie dostarczania i poboru.

W świetle powyższego należało uznać, że naruszenie ograniczenia wprowadzonego art. 11 c ust. 2 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne nie jest równoznaczne z naruszeniem ograniczenia wprowadzonego na podstawie art. 11d ust. 3 tej ustawy.

W ocenie Sądu, brak jest zatem podstaw do nałożenia na powoda kary na podstawie art. 56 ust. 3a ustawy Prawo energetyczne za naruszenia ograniczenia wprowadzone na innej podstawie niż wymienione w niniejszym przepisie.

Sąd podziela stanowisko przyjęte przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 2 października 2008 r., III SK 3/08 LEX nr 577776, że skoro kara pieniężna stanowi sankcję, dolegliwość, i to znaczną dla przedsiębiorcy, to odnoszą się do niej pewne najbardziej podstawowe zasady stosowania sankcji. Nie jest w związku z tym dopuszczalne stosowanie wykładni rozszerzającej w zakresie definiowania czynu, za który przewidziana jest sankcja w postaci kary pieniężnej.

W odniesieniu do niedostosowania się przez powoda do ograniczeń w dostarczaniu i poborze mocy w dniach 12 i 13 sierpnia 2015 r., stwierdzić należy, że Rada Ministrów rozporządzeniem z dnia 11 sierpnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej (Dz.U. 2015 r., poz.1136) wprowadziła od dnia 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do dnia 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00 na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej dla odbiorców energii elektrycznej o mocy umownej powyżej 300 kW.

Podstawą wprowadzonego ograniczenia był przepis art. 11 ustawy Prawo energetyczne, a zatem norma wskazana w dyspozycji art. 56 ust. 3a ustawy Prawo energetyczne. Nałożenie kary za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, w wyżej wskazanych dniach było zatem uzasadnione. Łączne przekroczenia przez Odbiorcę dopuszczalnego poboru mocy w dniach 12 i 13 sierpnia 2015 r. wyniósł 0,79845 MW w godzinie. Stąd też ustalając kwotę kary pieniężnej wyliczono ją jako iloczyn 3.000 zł i

łączonego przekroczenia mocy odpowiadającego ilości MW w poszczególnych godzinach doby, tj. $3.000 \times 0,79845$ MW w godzinie = 2.395,35 zł. Przy czym przy ustalaniu mnożnika Sąd wziął pod uwagę poziom najwyższej możliwej ceny rozliczeniowej za 1 MW energii elektrycznej na rynku bilansującym, tj. 1.500 zł (odnotowanej 7 stycznia 2016 r.), której to wartości należałoby się spodziewać przy ograniczonej podaży energii elektrycznej w okresie 10 - 31 sierpnia 2015 r. i - dodatkowo - aby kara spełniła swoją wychowawczą i represyjną funkcję, podwoił ją z tytułu sankcji.

Zwrócenia uwagi wymaga, że dla zasadności nałożenia kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3 nie ma znaczenia, czy pobór mocy (wartość przekroczenia) mógł stanowić realne zagrożenie bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej kraju. Celem wprowadzanych ograniczeń jest zbilansowanie mocy w sieci elektroenergetycznej kraju. Każde przekroczenie poboru mocy skierowane jest zatem przeciwko celowi wprowadzonego ograniczenia, a zatem godzi w bezpieczeństwo energetyczne kraju.

Należy mieć również na względzie, że „dotychczasowe zachowanie podmiotu” polegało na niestosowaniu się do ograniczeń w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r., jakkolwiek było dla powoda wiążące, jednakże niestosowanie się do ograniczeń w tych dniach nie było zagrożone karą, o czym była mowa wyżej.

Mając powyższe na uwadze, należało zmienić zaskarżoną decyzję na podstawie art. 479⁵³ §2 k.p.c., obniżając wysokość nałożonej kary pieniężnej do kwoty 2.395,35 zł, tj. proporcjonalnie do łącznego przekroczenia mocy odpowiadającego ilości MW w poszczególnych godzinach doby w dniach 12 i 13 sierpnia 2015 r.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 98 k.p.c., albowiem co do zasady pozwany prawidłowo stwierdził zaistnienie przekroczenia poboru mocy przez powoda i nałożył na powoda karę pieniężną, którą Sąd zmniejszył o wartość przekroczenia w dniach 12 i 13 sierpnia 2015 r., kiedy to zastosowanie kary pieniężnej nie było zasadne. Jednakże, co do zasady, nałożenie kary pieniężnej przez pozwanego było prawidłowe za zaistniałe przekroczenie poboru mocy w dniach kolejnych, stąd na jego rzecz należą się od powoda koszty wynagrodzenia pełnomocnika procesowego w wysokości 720 zł na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu obowiązującym po 27 października 2016 r.

Sędzia SO Bogdan Gierzyński